

Notat

Henrik Damsgaard

JAMMERBUGT
KOMMUNE

Dato: 27. juni 2016

Vedr. Bekæmpelse af rynket rose.

Rynket rose er den mest udbredte invasive art i Danmark og spreder sig fortsat. Rynket rose spreder sig invasivt langs mange af de danske kyster, hvor den fortrænger den naturlige flora. Den udgør især en trussel mod kystnatur som strandoverdrev, klitheder, der repræsenterer noget af den mest oprindelige natur, vi har i Danmark.

Rynket rose hører oprindeligt hjemme i den tempererede zone i Nordøstasien. Den blev indført i Europa omkring år 1800 som prydblade, og blev registreret som vildtlevende i Danmark første gang i 1875. I 1950'erne fik rynket rose en gevaldig fremgang i forbindelse med udbygningen af sommerhusområderne, hvor den blev udplantet i læhegn, afskærmning og som prydblade.

Den er meget hårdfør og har vist sig at være vanskelig at udrydde. Store rosenkrat skygger og fortrænger den naturligt hjemmehørende flora og udgør en trussel mod biodiversiteten.

De tætte, tornede krat hæmmer kan være et problem for at udnytte kystområderne rekreativt fordi de hindrer adgangen. Selv efter rydninger af bevoksningerne kan de døde grene med deres skarpe torne være et problem i mange år.

Rynket rose er nu så udbredt i Danmark og i det øvrige Europa, at det vurderes at det ikke længere er praktisk eller økonomisk muligt udrydde den. Derfor er rynket rose på listen over de værste invasive arter, d.v.s. at det er en art, der muligvis kan udryddes lokalt, men kun kan holdes nede på et acceptabelt niveau på landsplan.

Det er derfor nødvendigt, at man som grundejerforening og grundejer prioritere at iværksætte en målrettet indsats for at bekæmpe rynket rose og derved begrænser de negative effekter den har på klitnaturen og hindre den i at sprede sig.

Den findes mest på privatejede arealer i sommerhusområder. Rynket rose er mange steder en højt yndet plante på grund af dens vellugtende blomster, hyben, der kan spises, og dens anvendelse som afskærmning og erosionsdæmpning.

Et øget kendskab til planten kan øge grundejernes fokus og hjælpe med at forhindre, at den spredes ved f.eks. at de lader være med at plante den og i stedet for vælger en af hjemmehørende rosenarter.

Det er vigtigt, at alle grundejere informeres om rynket rose og de skader, den kan forvolde og at de inddrages aktivt i bekæmpelsen. Jammerbugt Kommune vil gerne bidrage med information og praktiske anvisninger.

Der er de seneste år afprøvet mange forskellige metoder og typer af maskinelt udstyr til at bekæmpe rynket rose. De mest anvendte metoder, har været slåning, græsning og behandling med ukrudtsmidler. Ingen af disse metoder har vist sig effektive på kort sigt. Derfor er der, i de senere år i stigende grad forsøgt med opgravning og andre maskinelle metoder. Der er stor forskel på, hvor godt bekæmpelsen er lykkedes og der er kun meget få veldokumenterede eksempler på, at det er lykkedes at udrydde rynket rose.

Forsøg med sprøjtning med Roundup (glyphosat) viser at behandlingerne skal gentages over flere år for at have en effekt.

Rynket rose er mange steder plantet som læ eller afgrænsning. Der er nogle naturligt hjemmehørende arter som kan bruges som alternativer. Det er ikke så kraftigt voksende som rynket rose og spreder sig derfor ikke på samme invasive måde.

Den hvidblomstrede klitrose vokser naturligt i klitområder, hvor den flere steder er truet overgroning af rynket rose. Klitrosen er mere spinkel og har mindre blade og hyben end rynket rose. Dens hyben er runde og sorte.

Hunderose er ligeledes en oprindeligt hjemmehørende art, der er vidt udbredt. Den kan kendes på, at den er mere spinkel og har mindre blomster, blade og hyben, der bliver røde ved modenhed.

Blød filtrose er også en oprindeligt hjemmehørende art. Den kan kendes på, at den er mere spinkel og har mindre blomster og hyben. Grenene er blåduggede med rette torne.

Klitrose og hunderose kan købes på planteskoler og kan anbefales som alternativer til Hybenrose.